

Arbetsmarknadsdepartementet

103 33 STOCKHOLM

Återrapportering av regleringsbrevets uppdrag om minskade anslag

1. Uppdraget

Enligt regleringsbrevet för år 2007 skall Arbetsmiljöverket senast den 1 maj 2007 lämna en redogörelse för hur verksamheten anpassas till de minskade anslagen under perioden 2007-2009, utifrån följande utgångspunkter:

- ◆ Minskningen av anslagen skall så långt som möjligt belasta andra delar av verksamheten än den regionala tillsynen.
- ◆ Tillsynen skall inriktas mot de arbetsställen med störst risk för ohälsa och olycksfall, fokusera på konkreta arbetsmiljöproblem samt utformas med beaktande av inspektionens effekter på arbetsmiljöförhållandena.

2. Bakgrund

Genom budgetpropositionen hösten 2006 fick Arbetsmiljöverket (AV) kännedom om att regeringen har för avsikt att minska verkets anslag med 157,2 miljoner fram till år 2009. Detta bekräftades i det regleringsbrev som verket fick i december 2006. Arbetsmiljöverkets budget reducerades med 52,2 miljoner redan från 2007.

3. Omställningsprocessen

Då neddragningarna aviserades beslutade Generaldirektören (Gd) omgående om omedelbart anställnings- och upphandlingsstopp. Samtidigt initierades ett antal förstudier/utredningsuppdrag av olika dignitet i syfte att ge underlag för beslut om eventuell förändrad inriktning eller ambitionsnivå. I bilaga 1 redovisas översiktligt pågående och avslutade förstudier/utredningsuppdrag.

Organisation av arbetet med neddragningarna

Arbetet med anpassning till de minskade anslagen leds av generaldirektören och verkets ledningsgrupp som är kompletterad med den biträdande chefen för avdelningen för inspektion och med chefen för informationsenheten.

Dessutom finns en partsgemensam grupp som består av representanter för arbetsgivaren och verkets arbetstagarorganisationer, SACO och ST. Gruppens funktion är att ge de fackliga organisationerna möjlighet att medverka på ett tidigt stadium i förändringsarbetet genom att utgöra forum för diskussioner om bl a principer för hur omställningsarbetet skall genomföras, den översiktliga tidplanen för förändringsarbetet, riskbedömningar samt hur omställningsarbetet ska utvärderas.

När Gd bedömer att ett förändringsförslag som avser inriktning och organisation är färdigt för riskbedömning, tar huvudskyddsombuden del av förslaget och medverkar vid arbetet med att utarbeta riskbedömning och handlingsplan kopplade till förslagets genomförande.

De anställda informeras löpande via verkets intranät och genom informationsmöten samt är delaktiga i processen genom skyddsorganisationen och de fackliga organisationerna.

Tidplan för uppsägningar

I slutet av maj kommer uppsägningsbesked att lämnas till berörda. Uppsägningen börjar normalt löpa den 1 juni. Många medarbetare har 12 månaders uppsägningstid varför merparten av omställningen personellt beräknas vara genomförd sommaren 2008. Ekonomiskt är dock omställningen inte genomförd vid denna tidpunkt då verket kommer att ha betydande kostnader för pensionsersättningar för uppsagda och frivilligt omställda under längre tid.

4. Neddragningens inriktning och fördelning

Verkets ledning söker så långt möjligt säkerställa att neddragningen inte äventyrar en långsiktigt acceptabel verksamhet och arbetsituation för kvarvarande medarbetare. Verket kommer att få svårt att behålla rätt kompetens om inte arbetsituationen är tillräckligt bra.

I december fick myndigheten besked om att anslagssparandet fick föras över till 2007, vilket något förbättrade verkets förutsättningar att på ett mer systematiskt och genomarbetat sätt arbeta med turordningskretsar och uppsägningar. För år 2007 görs en drastisk neddragning i driftsbudgeten som minskas med ca 40 procent, vilket bl a påverkar resurserna för kompetensutveckling, resor etc. På individnivå kan detta försvaras endast som en engångsinsats under år 2007. Från 2008 måste tillgängliga driftskostnader per anställd ökas jämfört med 2007 för att kunna behålla en tillräcklig kompetensnivå.

Personalkostnaderna utgör den ojämförligt största budgetposten och huvuddelen av neddragningarna måste därför göras genom en minskning av personalstyrkan. De besparingar som uppkommer genom naturlig avgång är långt ifrån tillräckliga. Tabellen nedan visar hur anslaget beräknas att komma att i huvudsak fördelas.

Tabell 1: Det reducerade anslagets fördelning på kostnadsslag (mkr)

BUDGET	2006	2007	2008	2009
Personalkostnad	418	414	362	325
Driftkostnader	90	61	60	56
Lokalkostnader	43	43	42	40
Ränta och avskrivning	18	15	12	11
Intäkter och aktivering	-13	-10	-8	-7
Totalt	556	523	468	425

AV har, för att så långt möjligt hushålla med skattemedel och tillse att verket har kvar tillräcklig kompetens, inventerat intresset för frivillig omställning. Cirka 45 medarbetare har erbjudits, och accepterat, att lämna anställningen med pensionsersättning eller avgångsvederlag.

De frivilliga avgångarna bidrar till att verket kan behålla en del av de relativt nyrekryterade medarbetarna. Utan frivillig omställning blir verket tvunget att nyrekrytera igen på grund av stora pensionsavgångar under 2010 (tabell 2). Kostnaden för detta är särskilt hög när det gäller arbetsmiljöinspektörer. En

inspektör kostar cirka en miljon kronor i investeringskostnad i form av utbildning och handledning under de första åren.

Tabell 2:

	Förväntade pensionsavgångar - de som under resp. år fyller 65 år								
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Totalt
AI Totalt	22	29	19	24	34	23	24	21	196
AD	2	3	7	7	4	0	8	9	40
CT	5	6	15	4	2	3	5	3	43
J	0	1	1	0	0	1	0	1	4
HK Totalt	7	10	23	11	6	4	13	13	87
AV Totalt	29	39	42	35	40	27	37	34	283

Pensionsavgångarna kommer att vara fortsatt höga och AV har bedömt det som ett direkt olämpligt tillvägagångssätt både ekonomiskt och kompetensmässigt, att först säga upp, och sedan nästan omgående rekrytera och starta en ny tillsynsutbildning. Det är dessutom osäkert om tillräcklig specialistkompetens för att genomföra utbildning finns att tillgå vid den tidpunkten, då avdelningen för central tillsyn som svarar för en stor del av denna utbildningsinsats reduceras kraftigt.

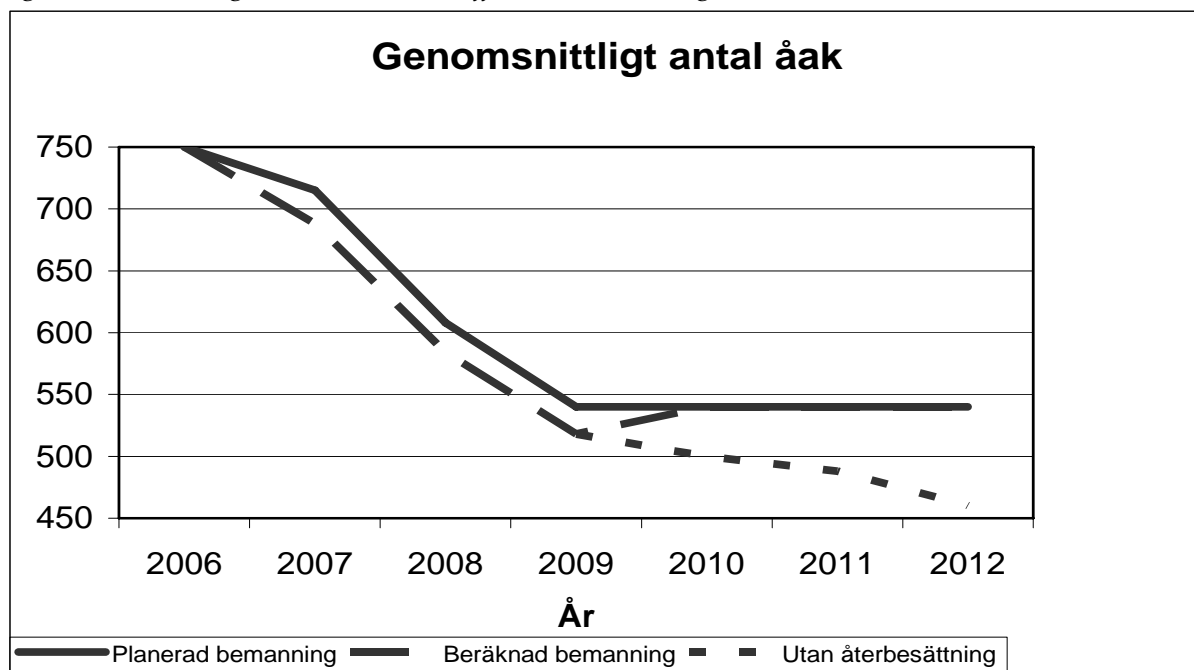
Den frivilliga omställningen har dock sammantaget en kostnad och profil som ger viss obalans i det kortsiktiga perspektivet i förhållande till anslagsminskningens utformning. Verket har därför behov av att föra en vidare dialog med regeringskansliet kring de kostnader som uppkommer vid omställningen.

5. Neddragningens konsekvenser på ekonomi och bemanning

Den frivilliga omställningen medför extra kostnader för AV i form av pensionsersättningar och avgångsvederlag. Dessa extra kostnader uppgår för perioden 2007 - 2009 till ca 58 mkr. År 2008 när kostnaden är som störst (25 mkr) svarar den mot kostnaden för att ha ca 40 årsarbetskrafter kvar i tjänst. I fig. 1 nedan visas genomsnittligt antal åak för alternativen planerad bemanning utifrån i budgetpropositionen föreslagen anslagsnivå för år 2009, beräknad bemanning efter bestridande av extra kostnader och bemanning utan återbesättning vid pensionsavgångar 2010 - 2012 (utrymmet mellan den streckade och den punktade linjen illustrerar AV:s rekryteringsbehov).

Fig.1: Genomsnittligt antal åak som en effekt av omställningen

Diagrammet visar på att för många medarbetare måste sägas upp beroende på extra kostnader och att det föreligger ett stort rekryteringsbehov 2009 - 2012.

Belastningen, utöver föreslagen anslagsnivå, för att behålla de 40 åak som annars måste rekryteras och utbildas 2010 - 2012, är 20 mkr för år 2008 och 14 mkr för år 2009. Att kostnaderna blir lägre år 2009 beror på att omställningskostnaderna är som högst 2008 och därefter sjunker. Motsvarande kostnad för att rekrytera och utbilda 40 nya inspektörer blir ca 40mkr. Till dessa kostnader kommer också det produktionsbortfall i tillsynen som blir effekten av att interna resurser används i utbildningen.

6. Anpassning av verksamheten

Verksamheten påverkas kraftigt inom de allra flesta områden.

De procentuellt sett största neddragningarna kommer att ske inom avdelningen för central tillsyn och avdelningen för administration och information. Den kraftiga anslagsminskningen har dock medfört att verket måste genomföra betydande personalminskning även inom avdelningen för inspektion. Minskningen regionalt leder till färre antal chefer och färre antal administratörer som stödjer inspektörerna. Även antalet inspektörer i distrikten kommer att minska betydligt, dock inte lika mycket procentuellt sett.

Personalram i antal årsarbetskrafter 2006 - 2009

	2006	2007	2008	2009
Årsarbetskrafter	763,5	729	619	540

Procentuell minskning av personalram för respektive avdelning år 2009

Avdelning	Minskning i procent
Avd. för central tillsyn	47
Avd. för administration och information	42
Juridiska avd.	30
Avd. för inspektion	23
Arbetsmiljöverket totalt	29

Inriktning och omfattning av nedskärningarna för den regionala tillsynen - inspektion

Den regionala verksamheten, avdelningen för inspektion, utgör verkets största avdelning. År 2006 fanns 539 av verkets 763,5 årsarbetskrafter, dvs. cirka 70 procent, vid avdelningen för inspektion. Under de senaste sex åren har cirka 200 inspektörer anställts och utbildats av verket. Det har inneburit ett nettotillskott på cirka 90 inspektörer. Sammansättning var innan neddragningarna väl balanserad kompetens-, ålders- och könsmässigt. Denna balans kommer troligen inte att kvarstå framöver.

Den kraftiga anslagsminskningen kommer att ha både direkta och indirekta effekter även på den regionala verksamheten genom direkt reduktion av personalen och till följd av att den regionala verksamheten är starkt beroende av övriga avdelningar. Inspektionsverksamheten kräver bl a tillsynsstöd i form av

moderna och EU-anpassade föreskrifter, tolkning av föreskrifter, expertkunskap inom olika teknikområden, informationsmaterial samt administrativt stöd. Det stödet kommer nu att minska kraftigt.

AV:s tillsynsresurser (räknat i antalet inspektörer per 1000 anställda) ligger redan innan neddragningen under ILO:s rekommendation och väsentligt under övriga skandinaviska länders resurser. Efter neddragningarna blir gapet än större.

Inspektionsverksamhetens omfattning kommer troligen att minska med drygt 20 procent då en neddragning av den regionala tillsynen inte kunnat undvikas. Tabellen nedan visar hur verket bedömer utvecklingen till och med år 2009.

Inspektionsverksamhetens utveckling - bedömning

	Antal besök	Antal besökta arbetsställen	Antal inspektörer
Resultat år 2006	40 000	22 500	420
Bedömning år 2009	30 000	17 000	320

Inspektionsverksamhetens inriktning kommer även att påverkas av nedskärningarna. Den planerade och förebyggande verksamhetens andel minskar. Allt större andel av inspektionsinsatserna kommer att utgöras av obligatoriska insatser eller insatser av mer efterhjälpande karaktär sk "brandkårsutryckningar".

Med minskade resurser kommer konkurrensneutraliteten att vara svårare att upprätthålla framöver i tillsynen då utrymmet för breda tillsynsinsatser inom en bransch kommer att minska. Troligen kommer arbetsskadorna att öka genom att färre förebyggande insatser kommer att kunna göras.

Inriktning och omfattning av nedskärningarna för den centrala tillsynen - regelarbete, marknadskontroll, kunskapsförmedling

Kännetecknande för kompetenserna på Arbetsmiljöverkets tillsynsavdelningar är att den regionala tillsynsavdelningen (AI) är bemannad med generalister och den centrala tillsynsavdelningen är bemannad med specialister inom smalare områden.

Idag arbetar avdelningen för central tillsyn (CT) med föreskriftsarbete, frågor och svar till branschföreträdare och enskilda arbetsgivare, information, överklagningsärenden, remisser från regeringskansliet och andra myndigheter, förfrågningar från, och samarbete med, EU-kommissionen samt samsynsfrågor inom verket. Detta har till viss del varit efterfrågestyrt.

Ambitionen är att behålla bredden i verksamheten men med lägre eller mycket lägre ambitionsnivå på vissa områden. AV:s minskade anslag gör det nödvändigt att vidta hårda prioriteringar.

Handläggningstiderna av olika ärendetyper kommer att öka. 2006 handlades på avdelningen drygt 2800 ärenden varav ca 500 remisser från regeringskansliet och andra myndigheter och knappt 400 europeiska och andra internationella standardiseringsremisser.

En stor del av resurserna kommer att åtgå till EU-styrt arbete. Möjligheterna att fortsätta ett framåtsyftande förebyggande arbetsmiljöarbete kommer att minska, vilket ytterligare förstärks av nedläggningen av Arbetslivsinstitutet. Regelutveckling, stödet till den regionala tillsynen, liksom samverkan med andra myndigheter kommer att behöva prioriteras ned. Mot den bakgrunden känner verket stor oro för de krav som exempelvis den nya kemikalielagstiftningen REACH kommer att ställa på myndighetsinsatser. Detsamma gäller generell information och stöd till arbetsmarknadens parter, olika branscher liksom enskilda arbetsgivare, ofta småföretagare.

På samma sätt kommer verkets deltagande i det europeiska standardiseringsarbetet att minska i omfattning, vilket innebär att "brukarintressena" i arbetet får svårare att få gehör. Detta är ett problem som redan idag finns inom standardiseringen, och som kommer att öka. För att även i fortsättningen kunna bedriva regel- och EU-arbete kommer AV fortsatt arbeta med standardisering, men i betydligt mindre omfattning. Redan innevarande år har verkets direkta ekonomiska bidrag till SIS minskat med ca 65% jämfört med 2006.

Effektivare insatser inom marknadskontrollen förutsätter ett samspel mellan experter inom ett visst teknikområde och den regionala tillsynen. Minskningen av resurserna på avdelningen för central tillsyn innebär att denna samverkan i större utsträckning än tidigare måste baseras på expertinsatser från andra nordiska eller europeiska länder. Eftersom prioriteringarna inte alltid är desamma i olika länder kommer möjligheten till snabba och effektiva marknadskontrollinsatser att minska. Marknadskontrollärenden är dessutom i sig resurskrävande, och kräver dessutom oftast god kännedom om grundläggande EG-rätt och till den knutna standarder. Även på detta område kan konkurrenssituationen mellan importerade och svensktillverkade

produkter komma att påverkas i en negativ riktning sett ur ett svenskt perspektiv.

Det kan inte uteslutas att Sverige, på vissa produktområden kan komma att ha svårt att bedriva en marknadskontroll i nivå med vad som förväntas från EU-kommissionens sida. Om kommissionens förväntade förslag till förordning om marknadsövervakning innebär behov av en ökad myndighetsinsats ser AV idag ingen möjlighet att svara upp mot sådana ökade behov.

AV:s möjligheter att i samma utsträckning som hittills koda och analysera inkomna arbetsskadeanmälningar minskar genom att antalet personer som på distrikten kodar anmälningarna minskar (ca 60%) liksom resurserna på avdelningen för central tillsyns statistikenhet.

Nedskärningarna av administration mm

Inom AV kommer administrationen att minskas kraftigt. Det kommer framöver att finnas väsentligt mindre resurser för service och utvecklingsarbete. Antalet förfrågningar och ansökningar från allmänheten bedöms inte minska under de kommande åren. Det finns en betydande risk att neddragningen leder till att handläggningstiderna blir längre.

Investeringar i anläggningstillgångar och immateriella anläggningstillgångar kommer om möjligt att skjutas på framtiden i högre utsträckning. I arbetet med att utveckla den elektroniska förvaltningen och mer automatiserade processer kommer utvecklingstakten att inte kunna upprätthållas på samma nivå framöver på grund av resursbristen. Det medför t.ex. att utvecklingen av verkets webbplats kommer att gå långsammare, både vad gäller utveckling av interaktivitet och allmän e-förvaltning.

AV avser att upphöra med att föra ett särskilt register över skyddsombud då externa intressenter i mycket ringa omfattning köper uppgifter. AV avser också inkomma med skrivelse gällande ändring av 10 § Arbetsmiljöförordningen om att anmälningsplikten till Arbetsmiljöverket gällande skyddsombud och skyddskommitté avskaffas.

AV har utrett lokalförsörjningsfrågan och har bl a haft överläggningar med fastighetsägaren avseende lokalerna i Solna om minskade lokalytor. Eventuellt kan verkets lokalkostnader minska något jämfört med nuvarande nivå, men det är högst osäkert, och i hög grad knutet till de olika kontraktstiderna.

Bilaga 1 Pågående och slutförda utredningsuppdrag

Slutförda uppdrag

Uppdrag	Utredningens resultat i korthet
AV:s telefonisystem	PM AV:s Telefonisystem. En växel för hela verket senast 1 jan 08.
Lokalförsörjningsfrågor inom AV	Principer och genomgång av läget närmsta fem åren.
Överklagningsärenden	Beslut att revidera. Internremiss ute tom 21 feb.
Arbetstidsärenden	Arbetstidslagens tillämpning är möjlig att överföra till domstol.
Lager och distribution av föreskrifter och informationsprodukter	Verksamheten i Solna behålls tillsvidare i egen regi.
Vägarbetstidslagen	Remissvar lämnat till regeringen med förslag om att tillsynen överförs till annan myndighet.
Tjänstebil	Tjänstebilar behålls. Inköpsstoppet kommer hävas när personalsituationen är klarlagd.
SAMTILL	Verkets framtida medverkan i SAMTILL, transport av farligt gods. AV avslutar detta samarbete
Avtalen med yrkesmedicinska klinikerna	Avtalen sägs upp. Om behov uppkommer kan AV köpa tjänster från YMK.
Als-läkare	Berörda läkare har meddelats om att anställningen upphör
Tryckeri och skrivare	Förslag om avveckling av tryckeriverksamhet i egen regi.
Skyddsombudsregistret	Inget behov inom verket av skyddsombudsregister. Tillskriva regeringen om ändring i AMF §10
Distansarbete	Framtida kriterier för lokalkontor. Beskrivning av konsekvenser. Lokalkontoret i Borås föreslås avvecklas.
Utökad samarbete mellan distrikten i Umeå, Luleå och Härnösand	Effektivare samarbete mellan distrikten i tillsynen samt i administrativa frågor.
Administrativ service	Tydliggöra & prioritera vilka arbetsuppgifter som är

på distrikten 2009	2009 skall utföras av den adm personalen vid AV:s distrikt.
Pråmtillsyn	AV anser att Sjöfartsverket bör överta denna tillsyn.
Marknadskontroll	Intern föreskrift och strategi remissbehandlas för närvarande.

Pågående utredningsuppdrag

Ämne	Uppdraget i korthet
Vägarbetstidsdirektivet	Tidsåtgång för uppgiften.
Samverkan med FK	Kan AV:s tillsynsansvar preciseras och samverkan med FK effektiviseras?
Miljöbalken GMM	Framtida omfattning och inriktning av AV:s tillsyn mot GMM.
Miljöbalken Bekämpningsmedel	Framtida omfattning och inriktning av AV:s tillsyn mot bekämpningsmedel.
JÄMO	Framtida omfattning av AV:s samarbete med JÄMO.
Standardisering	Framtida omfattning av AV:s standardiseringsarbete.
Läkares anmälan	Bedömning av AV:s behov av att regeln finns kvar.
§2 AMF-anmälningar	Vilka §2-anmälningar behöver AV ha tillgång till? Bör paragrafen vara straffsanktionerad?
Sevesotillsyn	Hur kan Sevesotillsynen effektiviseras? Effektivare samverkan med andra berörda myndigheter?
Yrkeshygienverksamheten	Framtida omfattning och inriktning av AV:s tillsyn mot det yrkeshygieniska området.
ISA	Hur kan arbetet med ISA effektiviseras?
Tillsyn av skolor AV kontra Skolverket	Inom vilka områden har Skolverket och AV överlappande tillsynsansvar? Hur bör AV:s tillsynsansvar preciseras?
Sektorsansvar Handikappfrågor	Framtida omfattning och inriktning av AV:s arbete med sektorsansvaret.
Samarbete med Socialstyrelsen (Tillsyn av omsorg AV kontra länsstyrelser)	Inom vilka områden har Socialstyrelsen och AV överlappande tillsynsansvar? Hur bör AV:s tillsynsansvar preciseras?

Tillsyn av brandfarliga varor - (AV kontra räddningsverket)	Inom vilka områden har Räddningsverket och AV överlappande tillsynsansvar? Hur bör AV:s tillsynsansvar preciseras?
Registrerings och arkiveringsfrågor	Utgångspunkten för uppdraget är att finna former som är effektivare och ger tillräckligt kvalitet i en situation där resurserna minskas. Centralisering av arkiveringsfrågor.